
Jeugdrecht en Bijzondere Jeugdzorg

JeugdOnderzoeksPlatform (JOP)

In Vlaanderen kent jeugdonderzoek weinig interdisciplinaire onderzoeksopzetten en bestaat er een gebrek aan systematische theorievorming over de jeugd. Ook het Jeugdbeleidsplan van de Vlaamse regering formuleerde dit als een pijnpunt.

Op 1 april 2003 startte op initiatief van de Minister van Cultuur, Jeugd en Sport het Jeugd-OnderzoeksPlatform (JOP). Het JOP is een interdisciplinair en interuniversitair samenwerkingsverband tussen drie onderzoeksgroepen: de onderzoeksgroep Tempus Omnia Revelat van de V.U.B., de vakgroep Sociale Agogiek van de Universiteit Gent en de onderzoeksgroep Jeugd-criminologie van de K.U.Leuven.

Als platform willen we het maatschappelijk debat over de jeugd wetenschappelijk stofferen. Dit kan gebeuren door het organiseren van een recurrente monitor bij jongeren over hun leefwereld, levensomstandigheden, houding en gedrag. Daarnaast beoogt het JOP de inventarisatie van bestaand en lopend jeugdonderzoek en het opzetten van thematisch onderzoek. Hierbij treden we steeds in wisselwerking met het werkveld om het draagvlak van onze initiatieven te funderen en te vergroten. Binnenkort zullen we werken aan een eerste JOP-publicatie over het thema 'maatschappelijke breuklijnen en diversiteit bij jongeren'.

Contactpersoon: prof. dr. VETTENBURG Nicole, vakgroep Sociale Agogiek, Univ. Gent. nicole.vettenburg@ugent.be.

Kobie CEUSTERMANS

Herstelgerichte afhandelingen van delicten gepleegd door minderjarigen. Leerprojecten, gemeenschapsdienst –herstelbemiddeling¹

Na twee jaar onderzoek (december 2000-december 2002) legde de interuniversitaire onder-

zoekploeg haar eindrapport over "Herstelgerichte afhandelingen van delicten gepleegd door minderjarigen" neer. Analoog aan de onderzoeksopdracht omvatte de notie 'herstelgerichte afhandelingen' zowel herstelbemiddeling, gemeenschapsdienst als leerprojecten. In welke mate deze werkvormen echter herstelgericht zijn, vormde een van de onderzoeksvragen op zich. Het antwoord op deze vraag komt aan bod in de bespreking van de resultaten in onderstaande tekst.

1. OPZET

In het *eerste onderzoeksjaar* werden twee doelstellingen vooropgesteld. Omdat de praktijk van de herstelgerichte afhandelingen op dat moment een relatief onontgonnen terrein betrof, werd de inventarisatie van die praktijk een eerste logische stap in het onderzoeksproces. Doel was het in kaart brengen van knelpunten en het formuleren van aandachtspunten voor het beleid op institutioneel-administratief, juridisch en theoretisch vlak. Naast de studie van schriftelijke bronnen werden hiertoe interviews met praktijkwerkers uit desbetreffende diensten afgenomen. Een tweede, meer fundamentele doelstelling in het eerste onderzoeksjaar, was het ontwikkelen van een analytisch-theoretisch concept van herstelrecht.

Voor het *tweede onderzoeksjaar* werden drie doelstellingen geformuleerd, uitgewerkt in drie verschillende onderzoeksluiken. Vooreerst werd getracht de huidige Vlaamse herstelpraktijk² op een kwantitatieve manier te vatten. In eerste instantie werd hiertoe een beeld geschetst van het aantal en de aard van de dossiers die bij de diensten van de Vlaamse Gemeenschap worden aangemeld. Daarnaast werd ook getracht zicht te krijgen op het aandeel van de herstelgerichte afhandelingen in het geheel van reacties op als misdrijf omschreven feiten gepleegd door minderjarigen, in hoofde van de Vlaamse jeugdparketten en jeugdrechtbanken. Bijkomend werd nagegaan wat het aandeel is van de diensten gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap in de uitvoering van deze maatregelen. In een laatste deel werd gepeild naar de personeelsbezetting en de subsidiëring van de bij het onderzoek betrokken uitvoerende diensten. Doel was een beeld te

1. Een interuniversitair onderzoeksproject tussen de Vrije Universiteit Brussel, de Katholieke Universiteit Leuven en de Universiteit Gent in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap. Promotoren: prof. dr. C. ELJAERTS en prof. dr. J. CHRISTIAENS (V.U.B.), prof. dr. L. WALGRAVE en prof. dr. I. VAN WELZENIS (K.U.Leuven), prof. dr. E. VERHELLEN (Univ. Gent).

Onderzoekers: C. VAN DIJK en A. NUYTIENS (V.U.B.), S. VAN GRUNDBERBECK (K.U.Leuven), F. SPIESSCHAERT en T. VANHUYNEN (Univ. Gent).

2. Analoog aan de onderzoeksopdracht werden enkel de diensten (eventueel deels) gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap die leerprojecten, gemeenschapsdiensten en/of herstelbemiddeling uitvoeren, in acht genomen. De Hergo's bleven zodoende buiten beschouwing.